

## TT - THÁI AN

*Một Đồi Đi Qua Trần Thế Để Viết Lại Bằng Ký Úc,  
Đức Tin và Thân Phận*



ăn học Việt Nam ở hải ngoại từ cuối thế kỷ XX đến đầu thế kỷ XXI có không ít nhà văn thích gây chú ý, “viết ồn ào” để tạo “danh tiếng” riêng. Giữa bối cảnh đó, TT-Thái An lại chọn một cách đi khác. Bà viết lặng lẽ, dựa vào ký ức, vào những gì mình đã sống và những mất mát mà thời gian đã giúp bà nhìn lại một cách chín chắn hơn. Văn của bà không phô trương, không chạy theo một hay trào lưu. Bà cứ âm thầm viết về đời sống, về con người, như một dòng nước ngầm chảy chậm nhưng bền bỉ, không bao giờ cạn...

Văn thi sĩ TT-Thái An, tên thật Thái Xuân Ngọc, sinh năm 1954 tại Hải Phòng. Hai tháng tuổi, bà theo gia đình di cư vào Nam. Cuộc di chuyển ấy, khi bà còn quá nhỏ để ghi nhớ, lại vô tình trở thành dấu mốc đầu tiên của một đời sống gắn liền với di cư, lưu lạc, tìm lại căn cước.

Sài Gòn là nơi bà lớn lên, học hành, yêu thương và hình thành những rung động đầu đời. Nơi đó không chỉ là một không gian địa lý, mà là miền ký ức gốc rễ; nơi đời sống gia đình, xóm giềng, chợ búa, trường lớp, Tết nhất... in sâu vào tâm trí. Những ký ức ấy về sau trở thành “nguồn cảm hứng” quan trọng cho các truyện ngắn như *Hết Đa Thê, Rồi Đa Phu!*, *Mai Rụng Toi Bời*, *Bà Xưa*, *Tiến Cha*, *Một Lần Đi Qua Sông Thạch Hãn...*

Buổi chiều lịch sử cuối tháng Tư năm 1975 khép lại tất cả. Không cần những dòng văn chính trị hay khẩu hiệu, TT-Thái An chọn ghi lại biến cố ấy bằng những dấu hiệu nhỏ: *một cành mai rụng nụ, một con tàu ngoài khơi, một cảm giác bất an mơ hồ mà chính xác đến lạnh người*. Trong **Mai Rụng Toi Bời**, lịch sử không hiện ra bằng tiếng súng, mà bằng sự rạn vỡ âm thầm của niềm tin...

Sau 1975, cuộc đời bà (như bao người Việt cùng thế hệ) bị “búng gốc” khỏi quê nhà và trôi dạt qua nhiều bến bờ. Pu-shan (Nam Hàn) là điểm dừng chân đầu tiên của kiếp tị nạn: ngắn ngủi, tạm bợ... Đài Loan là chặng dừng dài gần mười bốn năm (một quãng đời đủ dài để người ta học cách sống chung với nỗi nhớ), với cảm giác lơ lửng không thuộc về đâu. Và rồi Virginia, Hoa Kỳ, nơi bà định cư từ năm 1989 cho đến nay, trở thành không gian của hồi tưởng, viết, và đối diện chính mình.

Với TT-Thái An, mỗi vùng đất không chỉ là một địa danh, mà là một lớp ký niệm tích tụ theo năm tháng của ký ức, của mất mát và học cách tồn tại giữa vô thường.

Ít ai biết rằng, con đường văn chương của TT- Thái An không khởi nguồn từ trường lớp hay tham vọng cầm bút, mà từ một tình

thương trong gia đình; tình thương của ông ngoại, tên Trương Thúc.

*"Thuở nhỏ, ông ngoại là người dạy kèm mấy chị em tập đọc, tập viết. Ông làm thơ rất nhiều. Những bài thơ được viết nắn nót trên giấy học trò, tận dụng từ những cuốn vở của các cháu còn dư trang mỗi dịp nghỉ hè. Cuối năm, ông gom góp lại, đóng thành những tập thơ bìa cứng, ngay ngắn, đẹp đẽ như những cuốn tự điển nhỏ. Thỉnh thoảng, thơ ông được gửi đăng trên các tạp chí Tin Lành, bởi ông chỉ viết về Thiên Chúa, về tình yêu thương và sự cứu rỗi. Ông đã hoàn thành được ba tập thơ như thế; ba tập thơ lặng lẽ, khiêm nhường, nhưng đầy đức tin..."*

Hình ảnh người ông ngoại đóng thơ như đóng một cuốn tự điển nhỏ không chỉ là một kỷ niệm gia đình. Đó là biểu tượng khởi nguyên của toàn bộ thế giới văn chương TT-Thái An: chữ nghĩa gắn với đời sống, với đức tin, với sự tiết kiệm, nhẫn nại và khiêm nhường.

Khi cầm bút viết truyện dài đầu tay, **Đường Trần Ai Tôi Đã Đi Qua (2017)**, Thái Xuân Ngọc chọn bút hiệu Trương Thúc như một cách cúi đầu tri ân người đã gieo chữ, gieo thơ và gieo đức tin vào đời mình. Về sau, khi chuyển sang truyện ngắn. Bút hiệu TT-Thái An ra đời. Hai chữ "TT" là viết tắt của Trương Thúc; một sợi chỉ âm thầm nối quá khứ với hiện tại, nối máu thịt gia đình với hành trình sáng tác cá nhân.

Văn xuôi của TT- Thái An toát lên vẻ đẹp của sự lắng sâu. Không ồn ào, không phô diễn kỹ thuật, truyện của bà chậm rãi, man mác buồn và bèn bi, như những vết xước nhỏ. Ban đầu tưởng không đau, nhưng càng ngấm càng nhói. Bà thường viết về thân phận con người lưu lạc, về người phụ nữ trong hôn nhân, về những gia đình tưởng yên ổn mà rạn nứt từ bên trong, và về những "chiếc lưới" vô hình của xã hội: định kiến, dục vọng, và nghèo khó giăng chặt đời người. Ẩn sâu dưới giọng văn tưởng

như bình thản ấy là một trái tim từng trải, nhân hậu và thao thức không ngừng.

Song song với văn xuôi, thơ của TT- Thái An mang đậm dấu ấn đức tin Cơ Đốc, tinh thần chiêm nghiệm và ý thức sâu sắc về kiếp người hữu hạn. Trong thơ, bà tự nhận mình là “*người đi bốn phương*”, kẻ đứng giữa gió sương trần thế nhưng luôn hướng ánh nhìn lên Thiên Chúa; nguồn an ủi và cứu rỗi. Những bài thơ như *Tôi Chỉ Là Người, Những Nụ Cười hay Về Giữa Mùa Xuân* không tìm cách gây ấn tượng bằng ngôn từ cầu kỳ, mà bằng sự khiêm nhường, chân thật và niềm tin lặng lẽ.

*Tôi chỉ là người trong gió sương  
Lâng lâng uống cạn chén vô thường  
Nhìn đâu cũng thấy màu hư ảo  
Đến đến, đi đi chuyện thế thường  
(Tôi Chỉ Là Người)*

*Tôi cười với Chúa tôi nụ cười trẻ nhỏ  
Nói với Chúa rằng Ngài là Chúa Bình yên  
Xin phủ con sự bình yên của Chúa  
Giữa những sóng gào con vẫn được bình yên  
(Những Nụ Cười)*

*Tôi đã về đây giữa mùa xuân  
Đợi chờ bóng dáng một giai nhân  
Lụa là khăn áo qua ngang cửa  
Là cả hồn xuân đã thấm nhuần  
(Về Giữa Mùa Xuân)*

TT- Thái An hiện diện như một giọng văn quen thuộc trên các diễn đàn văn học hải ngoại như *Kỷ Nguyên Mới, Cỏ Thom, Nếp Sóng Mới, Đại Kỷ Nguyên Online* và *Tạp chí Văn Học Miền Đông*. Bà là hội viên Hội Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại – vùng Đông Bắc Hoa Kỳ.

Cứ sau vài năm, TT- Thái An lại cho ra đời một tác phẩm văn xuôi mang đậm dấu ấn kỷ niệm của đời sống. Có thể kể đến: **Đường Trần Ai Tôi Đã Đi Qua (2017); Mai Rụng Toi Bời (2019); Hết Đa Thê, Rồi Đa Phu (2020); Lưới Cá, Lưới Cả Người (2023)...**

-oOo-

Truyện dài đầu tay, **Đường Trần Ai Tôi Đã Đi Qua (2017)**, của TT-Thái An, lấy bối cảnh miền Trung Việt Nam từ thời điểm Cộng sản Bắc Việt mở cuộc chiến tranh xâm chiếm miền Nam, phản ánh cuộc sống khốn khó của người dân trong thời chiến qua con mắt và trải nghiệm của nhân vật chính Trần Thị.

Trần Thị, một cô gái quê nghèo, mù chữ từ năm 11 tuổi vì phải chăn vịt giúp bà nội, là hình ảnh điển hình của những con người cơ hàn, trôi nổi trong những hoàn cảnh cực đoan của chiến tranh và xã hội. Trải qua bao gian truân trên “con đường trần ai”, từ chứng kiến cảnh bạo hành dã man trong chính gia đình mình, đến cuộc sống bôn ba khắp nơi từ Ban Mê Thuật đến Sài Gòn, Trần Thị vẫn giữ được lòng lương thiện, sự vị tha và tinh thần lạc quan.

Điểm đặc sắc trong truyện là cách TT-Thái An “sống” trong nhân vật, kể lại mọi chi tiết một cách sinh động, tự nhiên, khiến người đọc như đang bước cùng Trần Thị qua từng cảnh đời. Những câu chuyện tưởng quen mà lạ, không mới nhưng lại khó rời mắt, vì mỗi bước đi, mỗi tình tiết đều đầy sức sống và bất ngờ. Nhân vật không căm thù những người đã gây bất công, mà chỉ ghi nhớ ân tình, thể hiện một cái nhìn nhân văn sâu sắc và tràn đầy hy vọng vào bản chất con người.

Với cách kể tự nhiên, bình thản, TT-Thái An vừa phản ánh lịch sử gần đại của Việt Nam, vừa khắc họa đời sống cụ thể của tầng lớp thấp hèn, thường bị bỏ qua trong các sách sử. Truyện cũng phơi bày những đau thương, bất công trong đời sống miền Nam dưới làn sóng xâm lăng từ miền Bắc, nhưng đồng thời cũng tôn

vinh sức sống, lòng dũng cảm và khả năng vượt khó của con người.

Đường Trần Ai Tô Đã Đi Qua không chỉ là câu chuyện cá nhân của Trần Thị, mà còn là lời ghi nhớ, lời chứng nhân của một thế hệ đã sống qua chiến tranh, nghèo khó, bất công nhưng vẫn hướng đến ánh sáng của tự do, tình người và hy vọng. Trong bối cảnh văn học hải ngoại, tác phẩm là một đóng góp đáng giá, vừa giàu tính lịch sử, vừa giàu nhân văn, mở ra một lăng kính sinh động về miền Nam Việt Nam trước và sau năm 1975.

Cuốn truyện mời gọi người đọc bước theo Trần Thị, từ những ngày thơ ấu trong làng quê nghèo đến những chuyến phiêu bạt khắp đất nước, để cảm nhận một đời sống vừa khốc liệt, vừa nhân bản, và để hiểu hơn về sức mạnh phi thường của tinh thần con người trong những thời khắc cực hạn nhất.

Sau tập truyện dài đầu tay, TT-Thái An tiếp tục xuất bản tập truyện ngắn **Mai Rụng Toi Bò (2019)**. Đây không chỉ là một truyện ngắn hồi ức, mà còn là một khúc bi ca lặng lẽ về một mùa xuân cuối cùng của miền Nam; nơi số phận gia đình, con người và vận nước giao nhau trong một dấu hiệu tương chừng rất nhỏ: những nụ mai chưa kịp nở đã rụng toi bòi.

Truyện mở ra bằng không khí Tết Sài Gòn những năm 1960 (đầu 1970): rộn ràng chợ hoa, bánh mứt, áo mới, dưa hấu, hoa mai, hoa đào. Giọng kể chậm rãi, giàu chi tiết, thấm đẫm ký ức tuổi thơ và tình gia đình. Những đoạn văn tả chợ Tết, mùi hoa bưởi trong mứt, sắc vàng mai ngày mồng một... cho thấy khả năng quan sát tinh tế và lối viết đậm thấm, nữ tính của TT-Thái An. Đó là một Sài Gòn rất thật, rất sống, đã mất mà vẫn còn nguyên trong trí nhớ người lưu lạc.

Bi kịch bắt đầu khi Tết 1975 đến. Cành mai được lựa kỹ, đầy nụ căng tròn (một biểu tượng của hy vọng và niềm tin) bỗng rụng

rụng sạch chỉ sau một đêm. Hình ảnh ấy trở thành trục biểu tượng xuyên suốt tác phẩm. Tác giả viết trong nỗi bàng hoàng:

*“Rất nhiều nụ đã rớt đây trên sàn nhà... những nụ còn dính trên cành thì nghèo đói xuống, mềm rũ...”*

Cái rụng của nụ mai không chỉ là hiện tượng tự nhiên, mà là điềm báo. Nỗi lo lắng âm thầm trong gia đình lan ra ngoài xã hội, trùng khớp với tình hình chính trị rối ren, bất an của miền Nam những ngày cuối cuộc chiến. Khi tác giả đặt hình ảnh nụ mai rụng cạnh khoảnh khắc 30 tháng Tư 1975 trên tàu ngoài khơi Phú Quốc, truyện vượt khỏi khuôn khổ hồi ký cá nhân để trở thành ký ức tập thể:

*“Tôi cảm thấy ‘cái điềm xấu nụ mai rụng’ đang ứng nghiệm.”*

Điểm đặc biệt của truyện là giọng kể không oán hận, không lên gân chính trị, mà trĩu nặng suy tư về định mệnh, về “Thiên” và “Nhân”. TT-Thái An nhiều lần trở lại với ý niệm:

*“Mưu sự tại nhân, thành sự tại Thiên.”*

Chính sự tiết chế cảm xúc ấy làm cho nỗi đau thêm sâu, thêm thật. Mai Rụng Toi Bò 1975 vì thế không chỉ kể lại một biến cố lịch sử, mà ghi dấu sự rạn vỡ âm thầm của niềm tin, của mái nhà, của một quê hương trong lòng người ra đi.

Đây là một truyện ngắn giàu chất văn chương, mang tính chứng tích, đồng thời thể hiện rõ phong cách TT-Thái An: viết từ ký ức, bằng sự điềm đạm, bằng tình yêu sâu nặng với gia đình, quê hương và niềm tin tâm linh đã nâng đỡ con người trong những ngày tận cùng của lịch sử.

Truyện ngắn **Hết Đa Thê, Rồi Đa Phu (2020)**; cũng chính là nhan đề của toàn tập truyện, có thể được coi như một bút ký văn chương, đậm đặc ký ức, nghiên cứu xã hội và những suy tư đạo đức.

Truyện từ một cái giếng nhỏ giữa xóm lao động Sài Gòn đầu thập niên 1960, tác giả mở ra cả một thế giới đời sống phức tạp,

nơi những thân phận đàn bà, đàn ông, con cái bị mắc kẹt trong những chiếc “lưới” vô hình của phong tục, quyền lực giới tính và lịch sử.

Truyện khởi đi bằng ký ức tuổi thơ rất trong: tiếng gàu va vào thành giếng, tiếng cười nói buổi sớm, rồi bắt ngò vớ ra bằng một cuộc cãi vã ồn ào. Từ đó, bi kịch gia đình ông Hứa, bà Sơn dần lộ diện. Một mối quan hệ ngoài hôn thú được “hợp thức hóa” bằng sự im lặng cam chịu của bà vợ lớn, nhưng bị phản kháng dữ dội bởi những đứa con riêng của người đàn bà làm lẽ. Qua con mắt trẻ thơ ngây ngô mà tinh tường, TT-Thái An cho thấy sự mâu thuẫn trớ trêu của luân lý xã hội: người lớn tạo ra luật lệ, nhưng chính trẻ con là kẻ phải gánh hậu quả.

Hình ảnh đứa bé A Hòa (đứa trẻ có hai má) là một trong những chi tiết ám ảnh nhất. Em được yêu thương, được chăm sóc, nhưng thân phận của em luôn treo lơ lửng giữa hai thế giới, không thuộc trọn vẹn về đâu. Câu trả lời ngây thơ của A Hòa khiến người đọc ghen lại:

*“– A Hòa thương má nào hơn, má lớn hay má nhỏ?”*

*– Thương hai má bằng nhau.”*

Song song đó, câu chuyện gia đình ông bà Nùng với người vợ bé bị bệnh tâm thần lại mở ra một góc khác của đa thê: không ồn ào scandal, không tranh giành, mà là một sự sắp đặt lạnh lùng của nghèo đói, sinh sản và “có người nuôi là may rồi”. Ở đây, lòng nhân đạo tồn tại, nhưng thấp thoáng phía sau là một nỗi buồn âm thầm về thân phận đàn bà bị quyết định thay.

Từ những mảnh đời trong xóm nhỏ, TT-Thái An mở rộng suy tư sang lịch sử và hiện tại: từ đa thê trong xã hội Á Đông xưa đến nghịch lý hiện đại của Trung Cộng, nơi phá bỏ đa thê nhưng lại giết hại hàng triệu bé gái, để rồi đứng trước nguy cơ “đa phu”. Giọng văn lúc này chuyển từ kể chuyện sang phản biện, mỉa mai mà đau xót:

*“Sao mấy ngàn năm đa thê thì không ai lên án vô đạo đức, mà vừa nghe đến đa phu thì cả thiên hạ giết mình kinh hãi?”*

Điểm kết của truyện không nằm ở một cao trào kịch tính, mà ở niềm tin tôn giáo lặng lẽ nhưng kiên định. Giữa mọi luật lệ do con người đặt ra và thay đổi theo hoàn cảnh, tác giả khẳng định chỉ có “Luật Trời” là bất biến là một chỗ neo tinh thần cho những ai từng chứng kiến quá nhiều đổ vỡ.

Hết Đa Thê, Rồi Đa Phu! không chỉ là câu chuyện về hôn nhân hay phong tục. Đó là bản ghi chép chân thật về quyền lực, giới tính, nỗi đau di truyền qua thế hệ, và lòng trắc ẩn của một người viết đứng về phía những phận người yếu thế. Văn chương của TT- Thái An, vì thế, không cần gào thét. Truyện rất thắm, chậm và dai dẳng, như tiếng vọng từ một cái giếng cũ chưa bao giờ cạn nước.

**Lưới Cá, Lưới Cả Người (2023)** (cũng là tựa của tập truyện mới nhất của tác giả TT-Thái An); truyện kể lại vào khoảng đầu tháng 5 năm 1975, khi thuyền trưởng người Đài Loan Trầm Chí Hải trong một chuyến đánh cá gần biển Nam Hải đã phát hiện một chiếc thuyền nhỏ chở khoảng bốn mươi người Việt Nam vượt biển. Nhớ lại chính mình từng là người tị nạn năm 1949, ông quyết định cứu họ và báo cho cảnh sát hải cảng.

Trong số những người được cứu có Nguyễn Thị Thu, 19 tuổi, đi một mình, ít nói, mang vẻ buồn sâu kín. Cảm thương hoàn cảnh cô gái trẻ, ông Trầm ngỏ ý nhận Thu làm con nuôi. Thu vui vẻ đồng ý, tin rằng đó chỉ là một mối quan hệ ân tình.

Sau khi vào trại tị nạn đảo Bình Hồ, đúng một tháng sau, ông bà Trầm ra thăm và chính thức làm thủ tục bảo lãnh Thu ra ngoài “chơi hai tuần”. Thu ký giấy trong niềm vui sướng mà không hề biết rằng, từ khoảnh khắc ấy, tư cách tị nạn của cô bị xóa bỏ, đồng nghĩa với việc mất hẳn cơ hội đi Mỹ đoàn tụ với người thân.

Thu được đưa về sống trong gia đình ông Trầm tại Cao Hùng. Bề ngoài, cô được đối xử tử tế: có phòng riêng, có tiền tiêu, được xem như con trong nhà. Nhưng thực chất, Thu rơi vào trạng thái bị giam hãm vô hình: không được ra ngoài làm việc, không có cộng đồng người Việt, không tương lai rõ ràng. Mọi hy vọng đều bị cắt đứt trong sự êm ái.

Gần một năm sau, Thu còn được giới thiệu nhận thêm một cặp cha mẹ nuôi khác, gia đình quyền thế trong ngành hải quan. Nhưng càng được “nhận nuôi”, Thu càng trống rỗng, bởi tất cả chỉ là những sắp đặt không hồi ý kiến.

Khi con trai ông Trầm là Hải Đăng đến tuổi trưởng thành, ông Trầm quyết định mở công ty tàu cá cho con, với điều kiện Hải Đăng phải lập gia đình trước. Người được chọn làm vợ chính là Thu. Dưới sự thúc đẩy khéo léo của cha, Hải Đăng tỏ tình và cầu hôn Thu.

Sau nhiều đêm trăn trở, Thu nhận lời. Một phần vì không còn đường lui, một phần vì cảm giác an toàn trước tương lai mịt mờ. Đến lúc ấy, Thu mới hiểu rằng toàn bộ cuộc đời mình đã bị giăng vào một chiếc lưới; chiếc lưới không chỉ bằng lưới cá, mà bằng ân tình, quyền lực, tiền bạc và sự sắp đặt của người khác.

Truyện kết thúc trong một nghịch lý: Thu trở thành con dâu trong một gia đình giàu có, người cha chồng có vẻ tử tế nhưng tự do, lựa chọn và số phận của cô đã không còn nguyên Một câu thoại tiêu biểu cho triết lý ngầm của tác phẩm là khi Thu tự trấn an mình:

*“Nếu phải ở lại Đài Loan, trước sau cũng phải lấy chồng.”*

Đó không phải là lựa chọn, mà là đầu hàng số phận, một thứ đầu hàng rất phụ nữ, rất Á Đông, rất thật.

Lưới Cá, Lưới Cả Người không chỉ kể về một cô gái tị nạn sau 1975. Truyện đặt ra những câu hỏi lớn: Khi nào lòng tốt trở thành

sự kiểm soát? Người được cứu có còn quyền từ chối ân tình? Phụ nữ yếu thế có thực sự được lựa chọn số phận mình?

Văn chương TT- Thái An không trả lời trực tiếp, nhưng để lại dư âm nhức nhối rất lâu trong lòng người đọc.

Lưới Cá, Lưới Cả Người là một truyện ngắn lặng lẽ nhưng sâu sắc, nơi TT- Thái An cho thấy tài năng quan sát đời sống, sự cảm thông với thân phận phụ nữ và cái nhìn tinh táo về quyền lực ẩn dưới ân tình. Truyện không cần cao trào kịch tính, bởi chính sự bình lặng của nó mới là điều đáng sợ nhất.

Đó là một chiếc lưới không ai thấy, nhưng khi nhận ra, thì đã quá muộn để thoát ra. vện từ rất lâu.

Lưới Cá, Lưới Cả Người là một trong những truyện ngắn tiêu biểu nhất cho phong cách văn xuôi TT- Thái An: kể chậm nhưng ám ảnh dai dẳng. Truyện không gây sốc bằng biến cố kịch tính, mà khiến người đọc ghen lại bởi sự thật: đời người có thể bị định đoạt trong những khoảnh khắc tưởng như may mắn nhất.

Câu chuyện mở đầu bằng hình ảnh giàu tính nhân đạo: một thuyền trưởng cứu dân vượt biển. Hành động của ông Trầm Chí Hải mang dáng dấp của ân nhân, thậm chí của người cha:

*“Những người trẻ tuổi đều gọi ông là ‘Papa’ vì đã cứu họ.”*

Nhưng chính từ sự cứu vớt ấy, một chiếc lưới khác dần dần khép lại quanh số phận Thu. TT- Thái An rất tinh táo khi không xây dựng ông Trầm như một kẻ ác. Ông từng là nạn nhân lịch sử, từng tị nạn, từng nghèo khó. Chính vì thế, bi kịch trong truyện không phải do ác ý, mà do quyền lực của người ban ơn. Nhân vật Thu không bị đánh đập, không bị cưỡng ép, không bị hành hạ. Cô được ăn ngon, mặc đẹp, có phòng riêng. Nhưng chính sự êm ái đó lại là nhà giam vô hình. Thu bị tước mất: tư cách pháp lý tị nạn, cơ hội sang Mỹ, quyền lựa chọn tương lai, mà không hề được hỏi ý kiến.

*“Thu không biết tại sao ông Trầm đón Thu ra khỏi trại làm gì để Thu phải bế tắc thế này.”*

Câu văn giản dị nhưng chứa trọn sự hoang mang của một con người bị điều khiển đời mình trong vô thức.

Nhan đề Lưới Cá, Lưới Cả Người là một ẩn dụ xuyên suốt tác phẩm. Lưới cá là công cụ mưu sinh của ông Trầm, nhưng cũng chính là biểu tượng cho: quyền lực kinh tế, quyền lực bảo trợ, quyền lực của người “có ơn”... Thu bị mắc lưới không phải vì yếu đuối, mà vì không có lựa chọn khác.

Cuộc hôn nhân với Hải Đăng tưởng như là lối thoát, nhưng thực chất chỉ là nút thắt cuối cùng khép chặt chiếc lưới:

*“Thu đâu biết được tất cả mọi sắp xếp từ đâu đều do ông Trầm đạo diễn.”*

Bi kịch ở đây không bùng nổ thành phản kháng, mà lắng xuống thành sự chấp nhận cay đắng đúng với số phận của rất nhiều phụ nữ trong lịch sử.

TT- Thái An không lên án ông Trầm, không biến Hải Đăng thành kẻ xấu. Bà để cho chính đời sống tự bộc lộ mâu thuẫn của nó. Nhờ vậy, truyện mang sức nặng nhân văn sâu sắc.

-oOo-

Ngoài những truyện ngắn đã được tuyển chọn trong ba tập truyện ngắn của TT-Thái An, với số lượng gần 50 truyện, chúng tôi xin giới thiệu thêm một số truyện ngắn khác, rải rác trong cả ba tập, như: *Yêu Đến Chết, Thì Thôi; Những Ngày Cuối Với Mẹ; Người Đàn Bà Mạnh Mẽ; Ông Tư Say...*

1. **“Yêu Đến Chết, Thì Thôi”** là một truyện ngắn dài, mang dáng dấp của một thiên tiểu thuyết thu nhỏ, phơi bày số phận con người Việt Nam trong nửa sau thế kỷ XX. Từ miền Bắc xã hội chủ nghĩa, qua nước Mỹ tư bản, rồi lại quay về quê cũ, nơi vòng luẩn quẩn của nghèo đói, quyền lực và đồng tiền vẫn chưa bao giờ chấm dứt.

Nhân vật chính trong truyện là ông bà Thom, một cặp vợ chồng nông dân nghèo ở Nam Định, có tám người con, sống đời tần tảo, nhân nhục. Bà Thom mồ côi mẹ từ nhỏ, bị dì ghẻ hành hạ, mang trong mình nỗi ám ảnh cô độc, nên yêu chồng, yêu con đến quên mình. Ông Thom hiền lành, cam chịu, coi vợ là điểm tựa duy nhất của đời mình. Tình yêu của họ không lãng mạn, không lời hoa mỹ, mà là thứ tình yêu gắn với lao động, chịu đựng và chung thủy tuyệt đối.

Bi kịch bắt đầu từ đứa con trai duy nhất là Thâu, kẻ vượt biên sang Mỹ, đổi tên, đổi họ, chối bỏ nguồn cội. Khi ông bà sang đoàn tụ, Thâu thẳng tay đuổi cha mẹ ra đường giữa đêm lạnh, với lý do “để nhà nước lo”. Một hành động tàn nhẫn được khoác lên vỏ bọc “khôn ngoan”, phơi bày sự tha hóa đạo đức của con người khi mặc cảm, ích kỷ và đồng tiền thống trị. Điều đau đớn nhất là: ông bà Thom không hề oán hận con, trái lại còn “thán phục” sự tính toán của nó.

Phần xúc động nhất của truyện là tình vợ chồng ông bà Thom. Khi bà Thom mất vì ung thư, ông Thom đặt ảnh vợ lên ghế xe, nói chuyện với bức ảnh như thể bà vẫn còn bên cạnh. TT - Thái An viết bằng giọng văn lặng lẽ mà nhói tim:

*“Ông xem như thế là bà vẫn còn ngồi cạnh ông; thỉnh thoảng ông quay sang nói chuyện với bức ảnh mà tin rằng bà còn ngồi đó nghe ông nói.”*

Đó là thứ tình yêu “yêu đến chết, thì thôi”. Yêu đến tận cùng đời người, vượt qua cả sự sống và cái chết.

Nhưng bi kịch chưa dừng lại. Sau khi về Việt Nam, ông Thom (với tiền hưu Mỹ) cưới một cô vợ trẻ hơn mình bốn mươi tuổi. Cuộc hôn nhân ấy không phải vì tình yêu, mà là sự pha trộn giữa quyền lực của đồng tiền, mặc cảm xã hội và tàn dư tâm lý phong kiến. Tác giả không lên án gay gắt, mà để sự mỉa mai tự cất tiếng, chua chát đến lạnh người:

*“Sáng nào khi thức dậy, nhìn quanh không thấy ai, ông cũng hô to: ‘Đế quốc Mỹ muôn năm!’”*

Câu kết ấy là đòn bút chí mạng, vừa hài hước, vừa cay đắng, lột trần nghịch lý: nước Mỹ cứu ông bà Thom khỏi đói nghèo, nhưng không cứu được con người khỏi bi kịch nhân tính.

“Yêu Đến Chết, Thì Thì” là một truyện ngắn giàu sức nặng hiện thực, thấm đẫm nhân sinh quan, nơi TT - Thái An không phán xét mà để đời sống tự phán xét chính nó. Truyện khiến người đọc day dứt rất lâu sau khi gấp trang sách lại; không chỉ vì nỗi đau của nhân vật, mà vì bóng dáng xã hội vẫn còn in hằn trong từng số phận.

2. **“Những Ngày Cuối Với Mẹ”** không đơn thuần là một truyện ngắn, mà là một bản ghi chép của yêu thương, mất mát và đức tin, nơi từng chi tiết đời thường trở thành những giọt nước mắt lặng lẽ rơi trên trang giấy. Tác phẩm được viết bằng giọng kể chậm rãi, chân thành, không tô vẽ, nhưng càng đọc càng thấm sâu, bởi đó là nỗi đau có thật của một người con đứng trước ranh giới sinh tử của mẹ mình.

Truyện ghi lại mười ngày cuối cùng tác giả được ở bên mẹ tại Toronto, một khoảng thời gian ngắn ngủi nhưng đầy ắp kỷ niệm. Người mẹ hiện lên trong hình ảnh một phụ nữ đã kiệt sức sau cả đời nhẫn nhục, yêu thương, cầu nguyện cho chồng, cho con, cho tha nhân. Bà yếu dần, trí nhớ ngắn hạn rạn vỡ, nhưng trí nhớ đời xưa và đức tin thì vẫn còn nguyên vẹn. Một nghịch lý đau lòng mà rất người: khi thân xác suy tàn, linh hồn lại sáng rõ hơn bao giờ hết.

Những chi tiết nhỏ nhặt như chén cháo trắng với cháo, chai dầu gừng, bát tương ăn gỏi cuốn, nồi chè đậu ván nấu bằng “bột mì thay vì bột năng”... trở thành biểu tượng của tình mẫu tử, của sự chăm sóc muôn màng nhưng tha thiết của người con. TT - Thái

An viết bằng văn xuôi tiết chế cảm xúc, nhưng chính sự tiết chế ấy lại khiến người đọc nghẹn ngào:

*“Những thứ này tôi chẳng bao giờ còn cơ hội để nấu cho mẹ chè đậu ván nữa... Cái bếp không có mẹ ra vào trở nên lạnh lẽo làm sao.”*

Song song với nỗi đau mất mẹ là mạch đức tin Kitô giáo xuyên suốt tác phẩm. Người mẹ không chỉ sống bằng tình thương mà còn bằng cầu nguyện. Bà tin rằng cái chết không phải là dấu chấm hết, mà là sự trở về. Giác mơ Kinh Thánh được nhắc lại nhiều lần trong truyện như một lời báo trước dịu dàng:

*“Linh hồn người sẽ được ở nơi bình an. Con cháu người sẽ được hưởng đất làm sản nghiệp.”*

Cao trào của truyện không nằm ở khoảnh khắc mẹ trút hơi thở cuối cùng, mà nằm ở sự vắng mặt sau đó: căn bếp trống, chiếc ghế trống, những câu hỏi “Bà đâu?” của người cha lẫn trí. Đó là nỗi đau dai dẳng, âm ỉ, kéo dài sau tang lễ.

Đoạn kết là lời tự thú muộn màng nhưng thành thật:

*“Hình như lúc mẹ còn sống, tôi chưa bao giờ nói với mẹ rằng tôi thương mẹ.”*

“Những Ngày Cuối Với Mẹ” là một truyện ngắn giàu nhân bản, nơi TT - Thái An không chỉ viết cho riêng mình, mà viết thay cho rất nhiều người con đã, đang hoặc sẽ mang trong lòng nỗi ân hận vì chưa kịp yêu thương đủ. Tác phẩm khép lại, nhưng dư âm thì còn mãi (như tiếng gọi của mẹ), vang lên trong ký ức, không bao giờ tắt.

**3. “Người Đàn Bà Mạnh Mẽ”** là một thiên truyện dài mang hơi thở lịch sử và số phận, trải dài từ năm 1946 đến hơn nửa thế kỷ sau, theo bước chân của Kim, một người phụ nữ Việt Nam phải trưởng thành sớm trong nghèo khó, mất mát và những lựa chọn khắc nghiệt của đời mình.

Bi kịch đầu tiên đến từ sự ra đi vĩnh viễn của người cha sang Pháp. Ông để lại cho vợ ba căn nhà, chút tiền và vàng, những tài

sản tương như đủ đầy, nhưng dần cạn kiệt khi người mẹ không biết làm ăn. Từ đây, Kim chứng kiến sự sa sút của gia đình và hình thành trong mình một quyết tâm sắt đá:

*“Tao ghét nhất là nghèo, tao phải trừ khử mày.”*

Câu nói ấy như một lời thề, chi phối toàn bộ cuộc đời Kim về sau.

Kim là hình ảnh tiêu biểu của người phụ nữ biết tự cứu mình. Từ nuôi gà, nuôi heo, đi làm thư ký ở phi trường, đến buôn bán đồ cổ, xây nhà cho Mỹ thuê; Kim không ngừng xoay xở để vươn lên. Nhưng con đường tự lập của nàng không tránh khỏi những vấp ngã cay đắng, tiêu biểu là mối tình lâm lỗi với Nguyễn Phúc Vinh, một người mang dòng dõi hoàng tộc nhưng dốt nát, nghèo nàn, cò bạc và trác táng. Tình yêu mù quáng khiến Kim mang thai ngoài hôn nhân, nhưng chính ở đây, bản lĩnh của nàng bộc lộ rõ rệt: dứt khoát rời bỏ người đàn ông không xứng đáng, chấp nhận làm mẹ đơn thân trong một xã hội còn đầy định kiến.

TT - Thái An không tô hồng Kim, cũng không biến nàng thành biểu tượng nữ quyền cực đoan. Kim mạnh mẽ theo cách thực tế, tinh táo và có phần lạnh lùng, sẵn sàng hy sinh tình cảm nếu nó cản trở tương lai của mình và của con. Quyết định gửi con gái Yến sang Mỹ học từ sớm, rồi sau này buộc con quay lại đại học, là minh chứng cho tầm nhìn xa và sự cứng rắn của một người mẹ từng trả giá quá đắt cho sự nhẹ dạ.

Truyện còn mở ra một đối trọng đầy suy ngẫm: gia đình ông Vinh, người đàn ông Kim từng khinh ghét. Dù cha mẹ mù chữ, nghèo khó, nhưng các con ông đều thành đạt. Chi tiết này khiến Kim phải chậm lại để tự hỏi: phải chăng trí tuệ, đạo đức và tương lai con người không chỉ được quyết định bởi học vấn, mà còn bởi môi trường, ý chí và tình thương?

Bút pháp của TT- Thái An mộc mạc, kể chuyện như đời sống, nhưng thấm đẫm triết lý nhân sinh. Không có những cao trào kịch

tính ồn ào, mà là những bước ngoặt lặng lẽ, đau nhưng tinh. Đoạn kết, khi Kim và Yến từ chối đi dự tang lễ ông Vĩnh, khép lại câu chuyện trong sự dửng dưng rất thật của đời người, nơi máu mủ không đủ để bù đắp những thiếu vắng trách nhiệm.

“Người Đàn Bà Mạnh Mẽ” không chỉ là chân dung một người phụ nữ, mà là bản biên niên âm thầm về ý chí sinh tồn của phụ nữ Việt Nam qua nhiều thế hệ. Kim mạnh mẽ không vì chiến thắng đàn ông, mà vì nàng không cho phép mình và con mình bị nhấn chìm bởi nghèo đói, ngu dốt và số phận. Đó chính là sức nặng nhân văn bền bỉ trong văn chương TT- Thái An.

**4. Ông Tư Say** là truyện ngắn xoay quanh cuộc đời đầy bi kịch của ông Tư, con trai bà Bảy Trọc, sống trong một căn nhà lá nghèo ở cuối xóm. Trong số những người con của bà Bảy, nhiều đứa chết yểu, ông Tư là niềm hy vọng lớn nhất bởi ông có học, đậu bằng thành chung thời Pháp và từng có công việc ổn định, lương cao tại phi trường Tân Sơn Nhất.

Những năm đầu đi làm, ông Tư hiếu thảo, chu cấp cho mẹ, sửa sang lại nhà cửa. Tuy nhiên, từ môi trường làm việc và các mối quan hệ bên ngoài, ông dần sa vào rượu chè, nhậu nhẹt và đàn bà. Đồng lương lần lượt đổ vào quán nhậu và các cô bán quán, khiến tình mẹ con ngày càng rạn nứt.

Cuộc đời ông Tư trượt dài khi ông chung sống với Hai Lệ, một người đàn bà từng lặn lội chốn quán xá, có con gái riêng tên Giàu. Trong bi kịch đạo đức tột cùng, vì sợ mất ông Tư, Hai Lệ đã dâng chính con gái mình cho ông, biến một mái nhà thành mối quan hệ loạn luân đau đớn. Ông Tư từ đó chìm sâu hơn vào men rượu, đánh mất công việc, tiền bạc, nhân phẩm, và cuối cùng trở thành gánh nặng cho người mẹ già.

Kết cục, Hai Lệ ôm tiền bỏ đi, để lại ông Tư trắng tay. Ông sống bám vào bà Bảy, ngày ngày xin tiền mua rượu. Một hôm, ông ngã quy giữa đường và chết đột ngột. Cái chết của ông khép

lại một kiếp người bị “ma men” điều khiển, để lại tiếng khóc xé lòng của bà Bảy và nỗi ám ảnh dai dẳng về sự sa ngã của con người.

“Ông Tư Say” không chỉ kể câu chuyện của một kẻ nghiện rượu, mà còn là bi kịch của một con người từng có học vấn, có tương lai, nhưng không đủ bản lĩnh để vượt qua cám dỗ, từ đó đánh mất tất cả: danh dự, gia đình và cả mạng sống của mình.

*“Đã dính vào ma men thì cũng dính vào ma cô để dằn thôi.”*

Câu văn mang màu sắc dân gian nhưng chứa triết lý sâu sắc: rượu không đúng một mình, nó kéo theo cả chuỗi suy đồi về nhân cách và lối sống.

Bà Bảy là nhân vật để lại nhiều day dứt. Bà chửi con dữ dằn, rường rủa, cay nghiệt, nhưng ẩn sâu bên trong là tình thương không cách nào dứt bỏ. Dù tuyên bố “từ con”, bà vẫn nuôi ông Tư đến hơi thở cuối cùng.

*“Má từ con nhưng con không từ má! Con cứ ở đây với má, con không đi đâu hết.”*

Câu đối thoại ngắn mà đau, phơi bày nghịch lý muôn đời của tình mẫu tử: oán trách nhưng không nỡ bỏ, đau khổ nhưng không thể quay lưng.

Tác phẩm phản ánh trần trụi một xã hội nơi rượu chè, quán nhậu, thân xác phụ nữ trở thành bầy đời cho đàn ông. Đặc biệt, chi tiết Hai Lệ dâng con gái cho chồng là một cú đánh mạnh vào lương tri người đọc, cho thấy khi con người bị đẩy đến tận cùng của sợ hãi và lệ thuộc, họ có thể đánh đổi cả nhân tính.

Phần kết truyện nâng câu chuyện từ hiện thực lên tầng triết lý tâm linh, với hình ảnh “ma men” như một thế lực vô hình cai trị con người, khiến truyện mang âm hưởng ngụ ngôn và suy niệm sâu xa về tự do, ý chí và cứu rỗi.

“Ông Tư Say” là một truyện ngắn đậm chất hiện thực; bi kịch và đạo lý, được kể bằng giọng văn mộc mạc, dân dã nhưng giàu

sức ám ảnh. Tác phẩm không lên án gay gắt mà để nhân vật tự trôi dạt đến diệt vong, khiến người đọc vừa thương, vừa giận, vừa sợ cho chính mình.

-oOo

Văn chương TT- Thái An là một hành trình lặng lẽ nhưng sâu sắc, nơi ký ức, đức tin và trải nghiệm cá nhân hòa quyện thành giọng kể đầm thắm, giàu chiêm nghiệm. Truyện ngắn của bà không chạy theo trào lưu, không phô diễn kỹ thuật, mà bền bỉ khai thác đời sống thường nhật, thân phận con người và những mảnh đời bị cuốn theo lịch sử. Thế nhưng, không thể không nhắc đến một lớp ký ức đặc biệt đã in sâu vào văn chương bà: quãng thời gian gần mười bốn năm sống ở Đài Loan sau 1975. Những trải nghiệm ở vùng đất này, từ cuộc sống trong các trại tị nạn, mối quan hệ giữa người bản xứ và cộng đồng tị nạn, đến những câu chuyện ân tình, quyền lực, sắp đặt vô hình, đã trở thành chất liệu sống động, làm cho các truyện ngắn như Lưới Cá, Lưới Cả Người trở nên chân thực và ám ảnh. Những con người, những hoàn cảnh, những sự bất bình nơi đất khách được TT- Thái An quan sát tỉ mỉ, cảm thông, và chuyển hóa thành văn chương, khiến người đọc không chỉ nhìn thấy số phận cá nhân mà còn cảm nhận được tinh thần cộng đồng tị nạn, nỗi cô đơn và những mối ràng buộc vô hình giữa con người với nhau.

Từ ký ức Sài Gòn, miền Nam trước 1975, đến bi kịch di cư và đời sống tạm bợ tại Đài Loan, rồi đến Virginia, Hoa Kỳ nơi bà định cư lâu dài, văn chương TT- Thái An là một bản trường ca về thân phận con người lưu lạc, về những “chiếc lưới” vô hình của quyền lực, định kiến và ân tình, nhưng đồng thời cũng là minh chứng cho sức sống bền bỉ, lòng nhân hậu và đức tin không lay chuyển.

Dù là trong truyện ngắn về gia đình, tình yêu, hay xã hội, TT- Thái An đều viết bằng sự điềm tĩnh, tinh tế và lòng cảm thông sâu sắc. Bút pháp của bà, từ những nụ mai rụng trước biển cổ lịch sử

đến những số phận bị giăng trong “lưới” vô hình, đều cho thấy một giọng văn kiên định: lạnh lẽ, chậm rãi nhưng ám ảnh dai dẳng. Văn chương của TT-Thái An vì thế không chỉ là ghi chép ký ức hay hồi tưởng cá nhân, mà là một chứng tích về lịch sử, về đời sống người Việt hải ngoại, và về một trái tim thao thức, nhạy cảm với mọi nỗi đau và niềm hy vọng của con người.

*Dec. 29, 2025*

# TÁC GIẢ & TÁC PHẨM

## CAO MINH HÙNG

1. *Thắp Sáng Việt Nam (tập nhạc)*
2. *My Life và Những Câu Chuyện Ngắn (2017)*

## CHU LYNH

1. *Mảnh Da Vàng (2022)*

## CUNG THỊ LAN

1. *Nha Trang Dấu Chân Kỷ Niệm (2004)*
2. *Hai Chị Em (2005)*
3. *Tình Trên Đỉnh Sâu (2006)*
4. *Khoảng Cách Của Biệt Ly (2009)*
5. *Unforgettable Kindness (2011)*
6. *Không Phải Chỉ Là Truyện Con Cọp (2012)*
7. *Two Sisters (2014)*
8. *Mãi Mãi Chia Xa (2014)*
9. *Khi Ngõ Minh Là Thượng Đế (2019)*
10. *Hành Trình Của Nữ Chủ Tịch Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại (2025)*

## DIỆM TRẦN

1. *Unforgettable Kindness (2011)*
2. *Two Sisters (2014)*

## DƯƠNG VIỆT-CHÍNH

1. *Thời Gian (thơ, Love Publishing, 2025)*

## DƯƠNG VŨ

1. *Tuyển tập truyện ngắn (ebook, 2022)*
2. *The Blue Doll House (ebook, 2023)*

## ĐÀO HIẾU THẢO

1. *Duyên và Nghiệp* (2020)

### **ĐĂNG NGUYỄN**

1. *Đã Khô Dòng Lệ* (2004)
2. *Dòng Mực Tha Hương* (2015)

### **ĐÌNH DUY PHƯƠNG**

1. *Tập thơ - Đình Duy Phương* (2004)
2. *Tập thơ - Hy Vọng* (2017)
3. *Truyện dài - Giữ Được Thời Gian* (2017)
4. *Tập truyện ngắn và thơ - Ca Ngợi Tình Yêu* (ebook và sách in, 2021)
5. *Trời Xanh Mây Trắng Hoàng Hôn Tím* (2026).

### **HOA BIÊN CƯỜNG**

1. *Học Thuyết Liên Lập Tuyệt Đối* (202?)

### **HOÀNG QUÂN - NGỌC THÚY**

1. *Bông Hoa Trên Phím* (12 truyện, 2015, ebook 2017)
2. *Nhớ Tiếng À Oi* (15 truyện, 2016, ebook 2018)
3. *Đứng Ngẩn Trông Vời* (12 truyện, 2018, ebook 2020)
4. *Long Lanh Màu Trời* (14 truyện, 2020, ebook 2021)
5. *Sợi Vắn Sợi Dài* (15 truyện, 2021)

### **HOÀNG THỰC UYÊN**

1. *Tĩnh Lặng Vô Ưu* (2026)

### **HỒNG THỦY**

1. *Những Cánh Hoa Đại Mầu Vàng* (2010, Tái Bản 2016)
2. *Hoa Tương Tư* (2017, Tái Bản 2018)

### **HỒNG VÂN**

1. *Under the Stone* (Booksurge, 2009)
2. *The Chickadees* (Xlibris, 2009)
3. *Crossing Places* (Infinity, 2016)
4. *Kinh Tế Học Sơ Đẳng Qua Một Bài Học* (NXB Nhân Ảnh, 2021)
5. *Quê Hương Bỏ Lại* (Focus Digital Publishings, 2022)

## **KIM LOAN**

1. *Mùi Hương Cũ* (2014)
2. *Buồn Vui Đòi Tỵ Nạn* (2017)

## **LÊ MAI LĨNH**

1. *Nỗi Buồn Nhược Tiểu* (NXB Hoa Sen Nha Trang, 1963)
2. *Lời Phản Kháng Của Những Người Làm Thơ Châu Á* (NXB Thái Độ, Sài Gòn, 1967)
3. *Góp Gió – Tuyển tập thơ của 100 nhà thơ quân đội* (Cục Tâm Lý Chiến, Sài Gòn, Việt Nam)
4. *Thơ Lê Mai Lĩnh* (NXB Sông Thu, California, Hoa Kỳ, 1997)
5. *A Lasting Mirage – Tuyển tập thơ các nhà thơ thế giới* (Thư Viện Thi Ca Hoa Kỳ, 1997)
6. *B.40 – Tuyển tập nhiều tác giả* (Làng Văn, Canada, 1997)
7. *Hậu B.40 – Tuyển tập nhiều tác giả* (Làng Văn, Canada, 1997)
8. *Đứng Ngồi Không Yên – Phóng bút* (Ý Trời xuất bản, Hoa Kỳ, 1999)
9. *Vườn Thơ Hải Ngoại – Tuyển tập thơ nhiều tác giả* (Tủ sách Phụ Nữ Thời Nay, Hoa Kỳ, 2001)
10. *Lưu Dân Thi Thoại – Bút luận 25 năm thơ hải ngoại* (Cội Nguồn, Hoa Kỳ, 2003)
11. *Một Phần Tư Thế Kỷ Thi Ca Việt Nam Hải Ngoại – Tuyển tập thơ nhiều tác giả* (Hội Văn Hóa Việt Pháp, Paris, 2003)
12. *Những Đứa Con Hoang – Kịch độc thoại* (Cội Nguồn, 2005)
13. *Chân Dung Lê Mai Lĩnh – song ngữ A Poet's Portrait* (Cội Nguồn, 2005)
14. *Trăng Trên Dòng Thạch Hãn – Thơ/truyện/tùy bút* (in chung với nhà thơ Vương Lệ Hằng, Ý Trời xuất bản, 2014)
15. *Tuyển Tập Lê Mai Lĩnh – Thơ, văn, tiểu luận, phê bình văn học, nhận định chính trị* (Cội Nguồn, 2015)

16. *Thơ Tình Thế Kỷ* (in với Vương Lệ Hằng, Ý Trời xuất bản, 2016)
17. *Lương Quyên, Cô Láng Giềng* (Ý Trời xuất bản, 2017)
18. *Tuyển Tập Văn Miên Nam Thời Chiến*
19. *Tuyển Tập Thơ Miên Nam Thời Chiến Miên Nam* (Thư Quán Bản Thảo xuất bản)
20. *Chân Dung Người Lính Thi Sĩ Miên Nam* (NXB Nhân Ảnh, 2023)
21. *Cuộc Phẫu Thuật Văn Chương* (NXB Nhân Ảnh, 2023)
22. *Thơ Những Người Thua Cuộc* (The Poems of the Losers, 2020)
23. *Nguyễn Thị Sâm – Những Dấu Chân Dọc Đường Kháng Chiến* (NXB Ý Trời, 2024)
24. *Thơ Tình Lê Mai Lĩnh* (NXB Ý Trời, 2025)
25. *Hãy Cho Tổ Quốc Mượn Đôi Chân Của Bạn* (NXB Ý Trời, 2025)
26. *Phóng Bút Văn Chương* (NXB LOVE, 2025)

### **LÊ MỘNG HOÀNG**

1. *Chìa Khóa Mở Cửa Hạnh Phúc Gia Đình* (1996)
2. *Nhớ Mẹ Âm Thầm* (2017)

### **LÊ MỸ HOÀN**

1. *Ngày Vội* (2018)
2. *Có Lúc Tôi Trở Về Phố Cũ* (2024)
3. *Mưa Trên Hoa* (2024)

### **LÊ THỊ KIM OANH**

1. *Một Thoáng Hương Xưa* (2026)

### **LÊ THỊ NHỊ**

1. *Ngày Về* (1995)
2. *Mùa Đông Hò Hẹn* (1999)
3. *Sóng Thời Gian* (2002)
4. *Đôi Mắt Hoàng Hôn* (2009)
5. *Nhớ Ngày Tháng Cũ* (2022)

6. *Quê Hương Và Kỷ Niệm* (2009) với các tác giả *Phượng Kiều, Vương Đức Lệ, và Lê Thị Ý.*

### **LÊ THỊ Ý**

1. *Thơ Ý* (Sài Gòn, 1967)
2. *Cuộc Tình và Chân Dung Tôi* (Sài Gòn, 1972)
3. *Quê Hương và Người Tình* (Maryland, 1992)
4. *Vùng Trời Dấu Yêu* (Maryland, 2000)
5. *Quê Hương và Kỷ Niệm* (Tuyển tập thơ văn, 2009 – in chung)

### **LUÂN TÂM**

1. *Hương Áo* (Minh Thư xuất bản, Maryland, Hoa Kỳ, 2007)

### **MẶC KHÁCH**

1. *Tình Thơ Một Mảnh Đời* (2010)
2. *Hôn Thơ Đất Khách* (2015)
3. *CD Tình Thơ*
4. *Thơ Tình & Giữa Đời Hư Thực* (2021)
5. *Ký Ước – Trở Về Từ Cõi Chết* (2025)
6. *Soul of Poetry – Foreign Land* (2026)

### **MINH THÚY THÀNH NỘI**

1. *Nếu Đời Không Có Thơ* (2018)
2. *Bốn Mùa Thơ Gọi* (2019)
3. *Bốn Mùa Tranh Thơ* (2019)
4. *Nhật Bóng Hoàng Hôn* (thi ảnh)
5. *Bốn Mùa Trang Thơ* (thi ảnh)
6. *Suối Thơ* (thi ảnh)
7. *Tìm Bóng* (2022)
8. *Bước Thời Gian* (2022)
9. *Thơ Xương Họa* (Minh Thúy Thành Nội & Bạn Hữu, 2024)
10. *Nhật Giọt Nắng Tàn* (2025)

### **NGỌC CƯỜNG**

1. *Bèo Giạt* (Người Việt Books, 2014),
2. *Hệ Lụy* (Người Việt Books, 2016),

3. *Bông Khuông* (Người Việt Books, 2018)
4. *Ba Chị Em* (Người Việt Books, 2021)

### **NGỌC HẠNH**

1. *Du Ngoạn Đố Đây I* (2007)
2. *Du Ngoạn Đố Đây II* (2008)
3. *Du Ngoạn Đố Đây III* (2012)
4. *Du Ngoạn Đố Đây IV* (2017).

### **NGUYỄN MINH NỮU**

1. *Lời Ghi Trên Đá* (2006, Nhà Văn Nghệ – phát hành bởi Phương Nam)
2. *Thường Luồng Mất Biếc* (NXB Nhân Ảnh, 2007)
3. *Thương Quá Sài Gòn Ngày Trở Lại* (2017)
4. *Ghi Nhận 2020 – Cảm Xúc Của Nhiều Tác Giả* (2020)
5. *Mênh Mông Nối Nhớ* (Văn Phong, 2025)
6. *Viết Bên Dòng Potomac* (Văn Phong, 2025)

### **NGUYỄN PHAN NGỌC AN**

1. *Tuyển tập Hoa Vàng* ( Văn Thơ 2003 - 50 tác giả )
2. *Tuyển tập Nam Phong 1 & 2* ( Văn Thơ 2005 & 2006 nhiều tác giả )
3. *Tiếng Thơ Là Những Đường Tơ Của Lòng* ( thơ 1996 )
4. *Rừng Thu Xưa Vẫn Nhớ* ( Văn 1998 )
5. *Từ Miền Biển Sóng* ( Thơ 2000 )
6. *Ngàn Năm Mây Trắng* ( Thơ 2002 )
7. *Ru Thăm Tiếng Gọi Việt Nam* ( Thơ 2012 )
8. *Lửa Màu Xanh* ( Văn 2013 )
9. *Những Đóa Hoa Tim* ( Thơ Thư Pháp 2017 )
10. *Tập thơ 100 bài thơ phổ nhạc từ nhiều N/S trên thế giới*
11. *Tập thơ dịch Anh Ngữ & Pháp Ngữ* (Thanh Thanh Lê Xuân Nhuận - Duy Tường Nguyễn Trọng Bình )

### **NGUYỄN THỊ THANH DƯƠNG**

1. *Hồn Tôi Chuông Gió* (2015)

### **NGUYỄN VĂN TỚI**

1. *Chị Oi* (Protech Printing, 2024)
2. *Hôm Nay Tôi Lên Đường* (Protech Printing, 2024)

### **PHẠM PHAN LANG**

1. *Thơ Phạm Phan Lang* (2025)

## **PHONG CHÂU**

1. *Nguồn Thật* (2018)
2. *Trên Dòng Kỷ Niệm* (2022)

## **TẠ QUANG TUẤN**

1. *Hoài Niệm* (2020)
2. *Những Dòng Thơ Tiếp Nối* (2023)
3. *Dòng Đòi* (2025)

## **TÂM MINH - NGÔ TẮNG GIAO**

1. *Truyện Cổ Phật Giáo 1 (Truyện thơ, tập 1)* (2001) (2002)
2. *Truyện Cổ Phật Giáo 2 (Truyện thơ, tập 2)* (2002)
3. *Truyện Cổ Phật Giáo 3 (Truyện thơ, tập 3)* (2004)
4. *Cuộc Đòi Đức Phật Thích Ca (Truyện thơ)* (2002) (Australia 2005) (2013) (2016)(2025)
5. *101 Truyện Thiền (“101 Zen Stories by Kakuan”)* (2004)
6. *Tặng Một Vầng Trăng (Truyện Thiền, chuyển thơ)* (2004)
7. *Truyện Thơ Tiên Thân Đức Phật (Tập 1)* (2004)
8. *Truyện Thơ Tiên Thân Đức Phật (Tập 2)* (2005)
9. *Truyện Thơ Tiên Thân Đức Phật (Tập 3)* (2006)
10. *Truyện Thơ Tiên Thân Đức Phật (Tập 4)* (2007)
11. *Kinh Pháp Cú (Dhammapada) (Chuyển dịch thơ)* (2003) (2012) (2014) (2015) (2017)
12. *Tìm Hiểu Kinh Pháp Cú (Dhammapada)* (2006) (VN 2006)
13. *Kinh Bách Dụ (Chuyển thơ)* (2007) (2014)
14. *Quan Âm Thị Kính (Truyện thơ)* (2008) (VN 2008) (2014)
15. *Mục Liên – Thanh Đề (Truyện thơ)* (2009) (2015)
16. *Phật Dạy Luyện Tâm Như Chăn Trâu (Biên soạn và chuyển ngữ)* (2010) (VN 2010)
17. *Phật Pháp Cho Trẻ Em (Dharma for Children) (Biên soạn và chuyển ngữ Anh-Việt)* (2011) (2012) (2013) (VN 2014)
18. *Ngụ Ngôn Thiền Ngày Nay (“Zen Fables for Today” của Richard McLean)* (2010) (2014)

19. Niết Bàn (“Nirvana in a Nutshell” của Scott Shaw) (2010) (2011) (VN 2010)
20. Mười Vị Đệ Tử Lớn Của Đức Phật (Truyện thơ) (2012)(2025)
21. Vẳng Tiếng Chuông Chùa (Tập ghi) (2014) (VN 2016)

### **TẾ LUÂN**

1. Tình Yêu Của Tôi (2019 – Thơ)
2. Sen Già Nở Muộn (2020 – Tùy bút & Thơ)
3. Đội Đập Đá (2020 – Hồi ký tù cải tạo),
4. Lang Thang Cõi Người (2021 – Thơ)
5. Triết Học & Thiên Bên Dòng Văn Thơ (2021)
6. Lặng Im Tiếng Đòi (2022 – Thơ)
7. Lời Của Dòng Sông (2023 – Thơ)
8. Bóng Đổ Tình Yêu & Chiến Tranh (2024 – Tuyển tập truyện ngắn)
9. Sương Khói Nhẹ Bay (2026 – Thơ).

### **TIỂU LỤC THẦN PHONG**

1. Giữa Con Đường Với Vết Trầm (thơ, nxb Nhân Ảnh, 2018)
2. Mộng Trùng Hoa (thơ, nxb Nhân Ảnh, 2018)
3. Em Vẫn Là Nỗi Đau Đòi (thơ, nxb Nhân Ảnh, 2019)
4. Hoa Đào Năm Ấy (văn, nxb Ananda, 2019)
5. Hạc Cầm (thơ, nxb Nhân Ảnh, 2019)
6. Kể Chuyện Mà Chơi (tập truyện, nxb Nhân Ảnh, 2021)
7. Chỉ Có Con Đường Đó Mà Thôi (văn, nxb Ananda, 2022)
8. Mộ Hoa (thơ, nxb Nhân Ảnh, 2021)
9. Kìa Trúc Biếc Hoa Vàng (thơ, 2023)
10. thơ tiếng Anh Silent Spark – volume 3 (E.book)
11. Nặng Tọng Nghìn Cân (tập truyện, nxb Nhân Ảnh và nxb Hội nhà văn)
12. Có Ngờ Gì Không (ebook, nxb Tủ sách T.Vấn, 2024)
13. Chuyện Cũ Phù Dung Trấn (truyện vừa, nxb Nhân Ảnh, tủ sách T.Vấn, 2024)

14. *Việt Sử Ca (thơ – Ebook, nxb từ sách T.Vấn, 2024)*
15. *Tuyển Tập Truyện Ngắn Tiểu Lục Thần Phong Võ Phú (Love Publishing, 2024)*
16. *Hạc Thành Hoa (trường ca – Ebook, từ sách T. Vấn, 2025)*
17. *Khúc Trường Ca Hoa (trường ca – Ebook, từ sách T.Vấn, 2025)*
18. *Theo Em Vào Giữa Giáo Đường (truyện thơ – Ebook, từ sách T.Vấn, 2024)*
19. *Bán Sách (tập truyện, nxb Love, 2025)*
20. *Giọt Nước Nghiêng Mình (tùy bút, nxb Love, 2025)*
21. *Chuyến Du Lịch Xuyên Không (tập truyện ngắn & tạp văn, nxb Love, 2025)*
22. *Tiệm Hoa Gã Khò (thơ, tập 1, nxb Love, 2026)*
23. *Tiệm Hoa Gã Khò (thơ, tập 2, nxb Love, 2026)*

#### **THA NHÂN**

1. *Như Một Giọt Nước (2006)*
2. *Giọt Sâu Quê Hương (2011)*
3. *Non Nước Nghiệt Oan (2022)*

#### **THANH SONG KIM PHÚ**

1. *Dấu Ấn Thời Gian Toàn Tập (2013)*
2. *Duyên Thơ Trao Người (2023)*
3. *Ngược Dòng Thời Gian (2023)*
4. *Rong Ruổi Giữa Ta Bà (2023)*
5. *Năm Mươi Năm Thế Sự Thăng Trầm - Q.1 (NXB Love, 2025)*
6. *Năm Mươi Năm Thế Sự Thăng Trầm - Q.2 (NXB Love, 2025)*

#### **TRẦN ĐẠI BẢN**

1. *Tập Nhạc - Huế Ơi (2025)*
2. *Quê Hương Tình Yêu & Kỷ Niệm (thơ, 2025)*

#### **TRẦN ĐỨC HÂN – TRAN DUC HAN PRUDENCE**

1. *Tiếng Việt Đáng Yêu (Tác giả xb, 2002)*
2. *Yêu nhau cởi áo cho nhau (Tác giả xb, 2005)*

3. *Biên Khảo Ngay Thẳng CHIẾN TRANH VIỆT-NAM* (Tác giả xb, 2023)
4. *An Upright Research on THE VIETNAM WAR* (Page Publishing, 2022)
5. *The Clan Divided* (Novel; Page Publishing, 2016)
6. *Women Victims of Wars* (8 Novellas; Page Publishing, 2018)
7. *Solving the Adversities* ( 14 short stories; Page Publishing, 2018)

### **TT - THÁI AN**

1. *Đường Trần Ai Tôi Đã Đi Qua* (2017)
2. *Mai Rụng Tôi Bờ* (2019)
3. *Hết Đa Thê, Rồi Đa Phu* (2020)
4. *Lưới Cá, Lưới Cả Người* (2023)

### **TƯỜNG THÚY**

1. *Thì Thâm Cùng Anh* (2015)
2. *Vì Anh Là Linh* (2024)

### **VI VÂN**

1. *Còn Dài Nhớ Thương* (2012)
2. *Chiều Lạnh Giáo Đường* (2024)

### **VÕ THỊ TRÚC GIANG LÚA 9**

1. *Tình Yêu Nuôi Tôi Lớn* (Truyện và thơ, NXB Bạn Văn, 1999)
2. *Đây Mưa Kia Nắng* (Truyện và thơ, NXB Bạn Văn 2005)
3. *Thà như giòng nước chảy* (Truyện và Thơ, xb 2012)
4. *Tập Thơ nhiều tác giả tại Đức quốc*
5. *Tập Hôi Ký nhiều tác giả bằng Đức ngữ tại Saarbrücken* (2023)

### **Ý NHI - NGUYỄN THỊ DUNG**

1. *Góp Nhật Hương Đồi* (Love Publishing, 2024)

### **Y THY / VÕ PHÚ**

1. *Rằng Ta Đang Yêu* - (thơ, Suối Nguồn, 2001)
2. *Cung Ngữ* (thơ 10 tác giả, Suối Nguồn, 2001)

3. *Đời Chia Trăm Nhánh Sông (thơ 6 tác giả, Suối Nguồn, 2002)*
4. *Tưởng Như Đã Mất (truyện ngắn, Suối Nguồn, 2003)*
5. *Những Phương Trời Nhớ (thơ 10 tác giả, Kết Đoàn, 2004)*
6. *Vấn Vương (viết chung với Mai Ngọc Lan, Kết Đoàn, 2004)*
7. *Ngày Tháng Có Nhau (thơ, Văn Học Mới, 2018)*
8. *Nước Mỹ: Những Mảnh Ghép Rời (truyện ngắn & bút ký, Nhân Ảnh, 2020)*
9. *Lạc Vào Cõi Thu (thơ, Nhân Ảnh, 2021; Love Publishing 2025)*
10. *Xóm Chài (truyện ngắn, Lotus Media, 2022; Love Publishing 2025)*
11. *Nhật Ký 6/8 (thơ, Nhân Ảnh, 2024)*
12. *Công Viên Tiểu Bang Virginia (bút ký, Love Publishing, 2024)*
13. *Exploring Virginia's State Parks: A Personal Journey (VOLE, 2024)*
14. *Tuyển Tập Truyện Ngắn Tiểu Lục Thần Phong Võ Phú (Love Publishing, 2024)*
15. *Fishing Village (VOLE, 2024)*
16. *Lost in the Autumn Realm (VOLE, 2024)*
17. *Những Người Bạn Trong Lớp 9AB (truyện ngắn, Love Publishing, 2024)*
18. *Những Ngày Thơ Ấu (tiểu thuyết, Love Publishing, 2025)*
19. *Nước Mỹ Chuyện Đời Chuyện Người (truyện ngắn & bút ký, Love Publishing, 2025)*
20. *Góc Nhỏ Cuộc Đời (tùy bút, Love Publishing, 2026)*
21. *Quyển Sách Bỏ Quên (truyện ngắn, Love Publishing, 2026)*
22. *Viết Trên Quê Người (biên soạn, Love Publishing, 2026)*